

COLLECCIO
t a l e i a

EXPERIÈNCIES
DE
PEDAGOGIA SOCIAL

MOVI d'A

MOVIMENT D'ATURATS - LA MINA

3

Amb la col·lecció d'opuscles TALEIA la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

No és en va que la col·lecció porta el nom de TALEIA: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que la seva publicació fomenti l'intercanvi i impulsi noves iniciatives ●

**MOVI D'A
MOVIMENT D'ATURATS
DE LA MINA**

COL·LECCIÓ
t a l e i a

**EXPERIÈNCIES
DE PEDAGOGIA
SOCIAL - 3**

**Text redactat per
Joan Francesc Cànoves,
amb la col·laboració de
Joan Soler i Amigó,
a partir de contactes amb
Xavier Torres, de Movi d'A.**

**© Fundació Serveis de Cultura Popular
Impressió: El Tinter SCCL
tel. 357 00 50 - c/ La Plana, 8
08032 Barcelona
D.L.: B. 43.803-1989**

MOVI D'A
M O V I M E N T
D ' A T U R A T S
D E L A M I N A

Fundació Serveis de Cultura Popular
1990

PRESENTACIÓ

Movi d'A vol crear associacionisme, i aquest és el motor del seu funcionament.

No pretén tant ser una entitat de serveis que pugui oferir als joves una colla d'ofertes engrescadores, sinó un grup humà centrat per la problemàtica de l'atur i unit a la recerca de solucions. El **Moviment d'Aturats** vol ser un grup capaç de reflexionar i actuar tenint com a perspectiva combatre aquest problema de forma conjunta.

Però no vol limitar-se a això, sinó que es proposa d'establir altres vincles entre els integrants del moviment que els mantinguin dins l'associació en el moment que aconseguixin una ocupació estable. Així, doncs, s'orienta a l'adquisició d'uns hàbits i unes pautes de funcionament social que possibilitin una integració dels seus associats no tan sols al món laboral sinó també a la societat on viuen.

Movi d'A aposta per la tasca associativa com a vertebradora de solucions, com a dinàmica en la creació de teixit social en un barri degradat.

Movi d'A és una entitat coneguda al barri: entre els joves té un pes específic i és un punt de referència. En dos anys de funcionament, en un procés accelerat a través de diferents etapes, ha aconseguit de tirar endavant el seu projecte i de garantir la continuïtat dels seus serveis; però la

El **Moviment d'Aturats (Movi d'A)** del barri de la Mina té com objectiu l'ocupació juvenil. Al barri existeix un gran nombre d'associacions i entitats agrupades en la Coordinadora Juvenil de La Mina. D'aquestes, n'hi ha moltes que tenen l'ocupació com un dels seus objectius: L'Escola d'Oficis, el Col·lectiu d'Alfabetització, etc. Tanmateix, l'oferta del **Moviment d'Aturats** és diferent: Des del seus inicis,

creació d'associacionisme, cosa que és —com hem dit— una de les seves fites principals, resulta molt difícil d'assolir, malgrat les expectatives que desperta.

MOVI D'A (Moviment d'Aturats de La Mina)

Carrer Cristóbal de Moura, s/n.

Centre Cívic La Mina

08930 SANT ADRIÀ DE BESÒS

Dos anys fent camí

El Moviment d'Aturats, **Movi d'A**, neix a partir d'una reflexió viscuda i d'un procés de quasi quinze anys de treball amb joves al barri de La Mina. La Coordinadora Juvenil del barri, que agrupa la multiplicitat d'associacions existents, es qüestiona el tipus de treball social amb joves que es porta a terme. ¿Està d'acord amb les necessitats dels joves quan aquests ja tenen edat laboral?

Davant la dispersió del jovent malgrat tot un seguit de projectes en els quals participen, i davant l'absència d'un Casal de Joves capaç d'impulsar projectes nous, la Coordinadora Juvenil creu convenient i necessari promoure experiències que aglutinin els interessos d'aquests joves.

Es constata el desarrelament que suposa per als joves el servei militar, en relació a moltes experiències i projectes en què abans havien col·laborat. Alhora s'observa que l'oferta associativa no ofereix noves perspectives. Aquest és el marc on es gesta la creació de **Movi d'A**.

L'interès bàsic del jove en tornar del servei militar —o bé en aquesta franja d'edat— apunta a:

- La recerca d'una independència que li permeti d'actuar com a adult, auto-suficient, cada cop menys dependent de la seva família.
- La integració a la societat del treball, que li haurà de permetre d'aconseguir i afermar, econòmicament i humanament, el punt anterior, i que haurà de donar-li estabilitat professional i personal, en un context de socialització.

L'estudi que es duu a terme per comprovar l'existència d'aquestes necessitats aboca uns resultats prou clars: un 54% de la població de La Mina està en atur i, del 46% d'ocupats, més de la meitat treballen de forma precària i amb poca estabilitat laboral.

L'escorriament del jovent de La Mina es limita majoritàriament als estudis primaris. Dels pocs que han seguit ensenyaments secundaris, un tant per cent elevat no els han finalitzat.

Paral·lelament a la realització d'aquest estudi, s'intenta, en la línia dinàmica de treball social del barri, dur a terme una tasca de prevenció en el camp de la delinqüència i la drogodependència.

Aquest procés acaba amb la creació formal del **Moviment d'Aturats**, el setembre de 1987, amb l'objectiu principal de crear un teixit associatiu entre els joves, i alhora de proposar un seguit d'ofertes de formació i ocupacionals.

Configuració del projecte: creació de canals informatius

Des d'un primer moment, s'articulen molts esforços en la creació de canals informatius que possibilitin:

- Als joves, conèixer l'existència d'una associació que treballa per l'ocupació.
- A **Movi d'A**, la creació d'una infraestructura que permeti una oferta de formació i d'ocupació.
- Als possibles receptors d'aquesta oferta, tenir informació de la tasca que duu a terme **Movi d'A** en la lluita contra l'atur i del projecte asso-

ciatiu de joves, amb la voluntat d'incidir en aquesta problemàtica.

Els canals informatius, en aquesta primera etapa, es configuren de la forma següent:

- Tramesa de cartells i opuscles informatius a tota la població de La Mina.
- Extensió de la informació a través dels mitjans de comunicació.
- Establiment de relacions amb l'INEM, amb la Direcció General d'Ocupació de la Generalitat i amb diverses institucions privades.
- Contacte amb empreses i cooperatives que poguessin ser receptores del jovent associat a **Movi d'A**.

Coberta aquesta primera fase que s'adreçava a la creació de canals informatius, a més de la configuració de l'oferta a partir de la situació social del barri, s'inicia una segona fase, que podria anomenar-se de consolidació del projecte.

Consolidació del projecte: definició d'una oferta estable

Amb l'experiència dels primers mesos i amb la voluntat d'arribar al conjunt social dels aturats amb una oferta estable, s'aborda aquesta nova etapa, que coincideix amb l'obertura d'un nou local, més adequat a la dinàmica de l'associació.

Durant l'any 1988 es consolida l'estructura dels canals informatius, s'ofereixen uns serveis estables, i es dona informació i assessorament, així com un espai físic on acudir i ser atès. S'inicien les relacions amb l'Administració de cara a canalitzar, o organitzar directament, cursos i tallers formatius. Amb l'aparició d'aquestes expectatives, el **Moviment d'Aturats** es dinamitza: l'INEM anuncia la canalització d'un seguit de cursos a través de **Movi d'A**, adreçats a les necessitats i circumstàncies de La Mina.

Tanmateix, aquestes promeses no es porten a terme. La no realització per part de l'INEM dels programes acordats comportarà la frustració de gran part de les expectatives desvetllades: els joves que mantenien relació amb el **Moviment d'Aturats** experimentaran un cert refredament cap a l'associació, que anirà acompanyat d'una forta desconfiança envers l'aparell administratiu. Això no farà sinó aguditzar l'actitud de dessocialització dels joves del barri.

Aquest fet incidirà molt clarament en el clima de treball voluntari i en la disposició favorable de molts joves cap a l'associació, i desenvoluparà un procés que portarà **Movi d'A** a una tercera etapa.

Del treball voluntari a la contractació

L'experiència de les dues primeres etapes condueix a la necessitat de realit-

zar aquest nou pas: la tasca en l'associació requereix una dedicació fixa i estable d'un temps per dur a terme les feines diàries, per mantenir la dinàmica de treball i per impulsar nous projectes.

A partir del compromís polític que van contraure diverses institucions en presentar determinats projectes al barri i, posteriorment, dels plans de foment de l'ocupació juvenil que promou el Departament de Treball de la Generalitat, es contracten dues persones a mitja jornada per realitzar les tasques diàries de l'associació. Dels dos contractats, un és soci fundador de **Movi d'A**, i l'altre no hi tenia vinculació.

La seva tasca consistirà a donar continuïtat al projecte. La revisió del moviment, el seguiment de la labor realitzada i la dinàmica interna corresponen a l'assemblea de socis, que, a partir d'ara, tindrà una periodicitat mensual de reunió i ja no setmanal com fins a aquell moment.

Però aquest nou pas introdueix en l'associació una doble dinàmica:

- La diària, amb les qüestions concretes a resoldre, atesa de forma autònoma per les dues persones contractades.
- La pròpia del moviment i la seva continuïtat, atesa per l'assemblea de socis.

Pocs mesos després de l'inici d'aquesta etapa, el gener de 1989, sorgeix un

conflicte de ritme i de disfuncionalitat entre les dues dinàmiques existents a l'associació. El funcionament militant i voluntari oferia una única via de diàleg i, per tant, una única dinàmica: la que marcaven en tot moment els socis a través de l'assemblea. A partir d'aquest moment se n'oferia, si més no, una altra de nova. El procés es decanta cap a una major eficiència en l'activitat diària, en detriment del moviment associatiu: la dedicació als serveis, a la gestió, deixa en un segon pla la dinàmica associativa.

Aquesta doble dinàmica derivarà cap a una «crisi d'identitat», cap a una situació de conflicte, d'enfrontament, a causa de l'evident diferència entre la idea original de **Movi d'A** i la realitat actual. Però la reflexió, sempre a cavall de l'acció, aportarà les pautes d'estructuració formal i de fons més adequades per a mantenir la continuïtat del col·lectiu, del projecte: el **Moviment d'Aturats** no es fomenta amb la contractació de dos llocs de treball sinó també per la via del vo-

luntariat. Associar-se requereix creure fermament en el projecte, tenir una consciència associativa bàsica, que es tradueixi en una dedicació d'hores i energies: una persona contractada realitza una feina específica, que no és exclusivament crear una associació.

El projecte de **Movi d'A**, que hom segueix creient vàlid, es veu abocat per les pròpies circumstàncies de continuïtat, d'eficiència, de creixement, a actuar, a fer coses. Cal, per tant, que hi hagi persones capaces d'entendre la línia de fons del moviment i amb dedicació per dur a terme les tasques de l'associació: els contractats, doncs, esdevindran els puntals de l'actuació de **Movi d'A**, mentre que l'assemblea de socis realitzarà el seguiment i impulsarà **Movi d'A** en tant que **Moviment d'Aturats**. La dialèctica entre les dues dinàmiques es resol, doncs, amb la potenciació de l'autonomia dels contractats, que esdevenen impulsors i motors dels projectes, i alhora de la tasca a realitzar entre els associats.

Contex de l'experiència

quereixen, s'amplia a joves menors d'edat o a adults anteriorment vinculats al món del treball i actualment sense ocupació.

El nivell cultural d'aquests joves és baix i la majoria d'ells no tenen finalitzats els estudis primaris. Majoritàriament són d'ètnia gitana i, tot i la seva joventut, tenen obligacions familiars.

Per edats, es podrien concretar les següents característiques:

- *Fins als 18 anys:* interès canviant, dependent de circumstàncies alienes; voluntat d'obtenir diners fàcilment i de manera ràpida; els cursos i tallers tenen més importància pels diners que es poden aconseguir assistint-hi que no per la formació que ofereixen. No tenen cap actitud de previsió ni cap projecte de futur que els faci veure l'ocupació i la formació actual com un bé per al dia de demà.
- *A partir dels 18 anys:* estan més preocupats per la problemàtica de l'atur i més interessats per la continuïtat laboral. L'escassa formació cultural i la manca d'habilitats socials els fa sentir inferiors, menys valorats, i els crea inseguretats i prejudicis. El fet de ser gitanos els marca negativament des d'un punt de vista laboral.

Tot i que cau dintre dels objectius de **Movi d'A** la prevenció de la drogadocció i la delinqüència, els destina-

Destinatari

Movi d'A s'adreça als joves aturats del barri de La Mina. Uns joves sense cap activitat determinada, alguns dels quals, havent abandonat grups o col·lectius a conseqüència de la seva incorporació a files i de la manca d'ofertes associatives prou motivadores, es troben sense cap nucli aglutinador de les seves necessitats o interessos.

L'oferta, quan les necessitats així ho re-

ris de la seva oferta ho són en tant que joves en atur en un sentit ampli, malgrat que a La Mina aquests altres aspectes es troben sovint implicats amb la manca d'ocupació.

Promotors

La Coordinadora Juvenil de La Mina és, en el fons i originàriament, la promotora del **Moviment D'Aturats, Movi d'A**. La Coordinadora és el fòrum d'exposició col·lectiva de les activitats de les persones que treballen en el camp de la joventut en el barri. La Coordinadora és un motor de nous projectes i un nucli de reflexió sobre la realitat juvenil a La Mina.

El paper de la Coordinadora d'entitats juvenils és fonamental per entendre el funcionament i l'existència del **Moviment d'Aturats**. La seva labor s'orienta en aquestes tres línies:

- Reflexió sobre la política de joventut que caldria impulsar, no tan sols des de la Coordinadora, sinó també des de l'Administració.
- Impuls en el camp de la formació de formadors.
- Foment d'algun tipus d'actuació conjunta entre totes les entitats que en formen part.

La reflexió que possibilita **Movi d'A** sorgeix de la Coordinadora i, per tant, es converteix en motor de la idea, no tant per la seva presència activa en l'or-

ganització com pel fet de fomentar l'anàlisi dels seus objectius.

Des d'un punt de vista pràctic, en un primer moment el suport de la Coordinadora va consistir en la cessió d'uns recursos econòmics i d'un espai físic. La incidència important, però, rau en l'aspecte reflexiu global i en la formació dels promotors pràctics del projecte.

El sentit comunitari del treball col·lectiu que existeix en la Coordinadora marca el desenvolupament de la feina dia rera dia. Aquesta consciència comunitària ofereix perspectives d'actuació més generals i procura una incidència més gran en la construcció d'un teixit social.

El camí perquè La Mina no es degradi és el foment de l'associacionisme, i la definició de l'estratègia i el seu seguiment és producte del treball de la Coordinadora Juvenil.

Concreció sociològica de l'experiència

El polígon de La Mina es troba situat en el terme municipal de Sant Adrià de Besòs. Constitueix una unitat urbanística que limita amb el riu Besòs, el barri del Besòs i el mar.

El barri de La Mina ha estat subjecte de nombrosos canvis de planejament des dels inicis del seu projecte. Aquest

va evolucionar des d'àrea de descongestió d'indústria i d'habitatge, a zona residencial, i, finalment, a una finalitat d'urgència i molt concreta: donar habitatge a la població barraquista de Barcelona, concentrant-la en un mateix entorn urbanístic, en un extrem de la capital, ja fora del seu estricte terme municipal.

El Pla Final de La Mina concentra una població d'una densitat oficial de 710 hab/Ha, que, en realitat es revela superior i dona unes xifres per unitat d'habitatge més elevades que allò previst en el Pla Parcial. La població se situa al voltant dels 14.000 habitants, procedents en els seus inicis de les barraques del Camp de la Bóta i Pekín, de Sant Pau, de diversos indrets de Montjuïc i de la zona de la Riera Blanca i de Francesc Alegre, de Barcelona.

Un 30% dels habitants del barri de La Mina són d'ètnia gitana i la resta «païos».

La major concentració per edats es troba en els nens de 6 a 11 anys i els joves de 16 a 21, i la menor en els adults més grans de 66 anys (segons l'estudi SECOD de la Diòcesi de Barcelona, any 1975).

Els equipaments són, ja en el pla inicial, un 25% de mitjana inferiors als que hom podria considerar estàndards en la resta dels municipis o barris de l'àrea metropolitana de Barcelona.

La mala edificació i l'estructuració deficient han contribuït a la formació d'un «ghetto» que enregistra, tanmateix, un dels nivells associatius (nombre d'associacions per habitant) més importants de Catalunya.

Objectius

es reuneix per aconseguir uns objectius determinats.

- Associar-se vol dir obrir-se a la realitat del propi entorn.

Cal, doncs, que l'associació no es tanqui en el grup dels seus components i que no caigui en el perill d'obrir-se tant que la seva acció es dispersi. Amb aquesta premissa, i amb la voluntat de ser eficaços i d'oferir uns serveis vàlids, **Movi d'A** fa seus aquests objectius bàsics:

- *Informar* els joves sobre les possibilitats laborals existents i la forma d'accedir-hi i fins i tot d'obtenir major informació. És, però, el jove qui ha d'accedir al món laboral.
- *Formar*, en una doble via:
Cursets: transmissió d'uns coneixements amb la finalitat que serveixi com a iniciació al món laboral.
Tallers: possibilitat que joves que ja tenen estudis o n'estiguin cursant puguin realitzar pràctiques amb materials i recursos oferts per l'entitat.
- *Potenciar actituds* de les quals hi ha mancança entre el jovent del barri: autonomia, en tant que capacitat de ser autosuficient per obtenir treball i fins i tot per realitzar les feines més indispensables (ja que el lloc de treball l'ha d'aconseguir el propi interessat, perquè **Movi d'A** no fa sinó facilitar la informació); actitud de grup i capacitat de funcionar com a grup, ja que es tracta que les persones que tenen problemes semblants s'uneixin en un mateix moviment associatiu.

Movi d'A neix amb la voluntat prioritària de crear associacionisme, a partir de la problemàtica de l'atur juvenil. No obstant, aquest objectiu principal es converteix en el més difícil d'assolir. Crear associacionisme presenta dues principals dificultats:

- Associar-se vol dir formar un grup compacte, mínimament estable, que

- *Fornir ocupació* a través de les següents vies de lluita contra l'atur. Contacte amb les empreses: facilitar mitjançant gestions, a través de l'associació, que les empreses de la zona tinguin presents els joves que passen per **Movi d'A** a l'hora de cobrir les vacants laborals. Això suposa mantenir una xarxa de relacions amb persones conegudes i contactes útils per a facilitar treball. Aquesta via ha estat bastant desatès fins al moment present, i cal impulsar-la. A nivell personal, també funcionen els contactes amb particulars que poden oferir feines concretes i que són ofertes a **Movi d'A** abans que a d'altres professionals.

Borsa de treball: elaborar un llistat dels treballs que s'adaptin al conjunt socio-econòmic i cultural del barri, a partir de la informació publicada a la premsa diària de Barcelona. El llistat es classifica segons el tipus de treball i a qui pot convenir. La difusió d'aquest llistat és important.

Cursets i tallers: s'inclouen dins de les vies de lluita contra l'atur quan es tracta d'experiències d'autoocupació. Aquesta via ha de conjugar un doble interès: que es facin atractius segons les disponibilitats, interessos i nivell de coneixements dels qui hi assisteixen; que corresponguin a unes necessitats reals de La Mina i que puguin resultar una sortida professional més o menys rendible.

Contactes institucionals: resulta sovint una de les vies més contradic-

tòries; varia si es tracta d'una o altra administració local, de l'autonòmica o de l'estatal. En el primer cas, la incidència —que afecta directament al barri— depèn de la política de jove-
 tut que apliqui l'Ajuntament. Els contactes es mantenen amb diverses finalitats: com a font d'informació laboral o formativa; com a font d'assessorament jurídic-administratiu i legal; com a font de finançament (subvencions, prestacions, etc); i com a receptors de possibles treballadors (és comú el cas d'obtenir ocupació en organitzacions que realitzen una tasca social i pedagògica contra l'atur).

L'existència, en la mateixa zona, de Cases d'Ofici, d'Escoles-Taller i de col·lectius de lluita contra l'atur de caire municipal, dificulta els contactes enunciats en aquests dos darrers apartats: la política que acostuma a seguir l'Administració en aquests casos és d'afavorir en recursos i pressupostos els centres que depenen de la pròpia corporació.

Els objectius de Movi d'A en les seves diferents etapes

Si aquests són els grans objectius del **Moviment d'Aturats** de La Mina, en les diferents etapes a través dels seus dos anys d'història ha tingut objectius concrets i diferenciats. Podríem resumir-los en:

- *De setembre a desembre de 1987:*

Constituir el col·lectiu amb un nucli humà estable. Oferir un espai, un temps i unes persones que poguessin canalitzar la informació sobre ofertes i demandes laborals (l'objectiu general d'associacionisme parteix ja de l'inici).

Donar a conèixer el col·lectiu, tant des del punt de vista humà i del caire popular que configura els integrants de **Movi d'A**, com a nivell d'associació, a través del seu treball i de la gent que la integra, amb entitat pròpia en relació a la Coordinadora Juvenil.

Aconseguir un espai físic on realitzar les pròpies activitats.

Clarificar el funcionament i l'organització interna a fi de poder vehicular els objectius generals.

- *Any 1988*, que representa el primer any de funcionament:

Creació d'una infraestructura informativa en una doble direcció: rebre-oferir.

Creació de canals informatius que difonguin el projecte i les activitats de **Movi d'A**. A més de servir-se dels canals ja existents, es publica un full informatiu propi de difusió exterior. Remodelació de l'espai físic de forma que permeti realitzar activitats de formació en els propis locals i sigui

un lloc de trobada dels joves que hi passen.

Obtenció d'un marc legal a través del qual es pugui tenir accés a subvencions, recursos econòmics i materials, i a l'assessorament que ofereixen les diferents administracions.

Foment dels contactes i de la relació amb d'altres associacions i entitats sensibles a la problemàtica de l'atur.

Organització conjunta de vies de lluita contra l'atur que puguin ser aplicades a cada realitat social i geogràfica.

- *Any 1989*, segon any de funcionament, marcat pel pas de l'absolut voluntariat de tots els seus membres a la contractació de dues persones: Potenciació de cursos i tallers que al seu torn es puguin constituir com experiències autoocupacionals.

Foment de la reflexió a l'interior del moviment sobre la formació entesa en un sentit ampli i integral, com a projecte de futur.

Creació de condicions per tal que **Movi d'A** evolucioni en una línia de moviment, a partir de l'associació dels seus membres i dels serveis que s'hi ofereixen.

Creació de nous serveis.

Recuperació d'una estructura de funcionament intern a partir de la incorporació de persones contractades.

Metodologia de treball

La tasca diària

Movi d'A atén el públic en el seu local, de les 9:00 a les 12:00 hores, a través de les dues persones contractades, tot i que aquestes perllonguen el seu treball fins a les 14:00 hores. L'horari matinal té una doble finalitat:

- Obrir el local cada matí quan el món laboral «té obertes les seves portes».
- Cobrir una de les franges horàries en què els joves es troben més des-socialitzats, ocupant-la en la recerca de treball.

Aquesta tasca diària manté una doble dinàmica:

- La que realitzen les persones contractades
- La del grup promotor.

Les persones contractades es fan càrrec diàriament de:

- La borsa de treball, recollint les demandes d'ocupació que més s'adiuen a les característiques socio-econòmiques i culturals de La Mina. Es realitza una classificació per facilitar la recerca. Aquesta es difon a través de la pròpia associació o de l'emissora-taller Ràdio La Mina.
- La informació i assessorament als joves que s'adrecen a l'associació. Pot anar des del tràmit de documents de l'INEM a les condicions de legalització contractual.

La realització del projecte i l'assoliment dels seus objectius ha requerit una metodologia de treball que comprèn els següents aspectes:

- La tasca diària
- El règim d'assemblees
- La formació: cursets i tallers
- Les relacions institucionals
- Les relacions amb d'altres entitats
- La presència als mitjans de comunicació.

- La coordinació i seguiment dels curssets i tallers que **Movi d'A** organitza, en tots els seus aspectes: muntatge, realització, tràmits administratius, etc. Així com l'elaboració de nous projectes que es prevegi de dur a terme pròximament.
- Les relacions i contactes amb empreses i cooperatives que puguin ser receptores de joves de **Movi d'A**; els contactes amb d'altres associacions o col·lectius propers al tema de l'ocupació (Comitè d'Atur, Federació de Joves contra l'Atur, etc); i les relacions institucionals i administratives (tràmits burocràtics, gestió de subvencions, presentació de projectes, etc).

El grup promotor de **Movi d'A**, del qual participen també les dues persones contractades, s'encarrega de:

- Dur a terme el seguiment del projecte de **Movi d'A**, discutint les noves idees que sorgeixen i mantenint la filosofia de fons: que amb l'activitat diària no es perdi la idea de crear associacionisme, que és el motor del moviment.
- Mantenir les relacions amb les altres organitzacions del barri, i també amb les diverses administracions, pel que fa, no als aspectes concrets, sinó a la línia i a la dinàmica a seguir en la lluita contra l'atur.
- Enllaçar amb la Coordinadora Juvenil de La Mina, assistint a les reunions.

El règim d'assemblees

La reflexió i el seguiment de l'experiència s'ha portat des dels inicis a través de les assemblees que, primer setmanalment i després amb periodicitat mensual, s'han dut a terme.

Les assemblees ofereixen la possibilitat a tots els associats —és a dir, a tots aquells que, en un moment o altre, han passat per **Movi d'A**— d'aportar idees, reflexions, suggeriments, tant a la dinàmica del moviment com als problemes concrets que van sorgint, així com realitzar o delegar feines pendents.

Hom reconeix que no sempre s'ha arribat prou als joves que han passat per l'associació, malgrat la voluntat de potenciar aquest aspecte. Això ha condicionat la possibilitat d'obtenir un feed-back, una resposta activa en relació al conjunt de la labor realitzada. L'assessorament i l'orientació ocupacionals s'han reduït a l'ajuda a persones concretes, amb les quals després no s'ha tingut cap més contacte.

La formació: curssets i tallers

Dos exemples poden servir per explicar la tasca formativa de **Movi d'A** a través dels curssets i tallers com a experiències ocupacionals:

Mitjançant els recursos que ofereix el

Departament de Treball de la Generalitat es realitza un curs de serigrafia, que respon a les expectatives dels joves que passen per **Movi d'A** i que té una fàcil sortida professional i ocupacional. El curset és organitzat conjuntament amb l'escola del Gremi de Serígrafs de Barcelona.

L'altre exemple es refereix a l'experiència de taller. Amb la intenció de potenciar l'autoorganització dels propis joves, es posen els mitjans necessaris per tal que uns estudiants d'electrònica de l'Institut de Formació Professional de La Mina puguin realitzar les seves pràctiques. D'aquesta forma els nois, que treballaran sobre casos «professionals», es constituïran en experiència autoocupacional.

Movi d'A ofereix l'espai físic i uns recursos econòmics per a la realització d'aquest taller, amb la doble finalitat de crear un servei al barri i de proporcionar un recurs complementari a l'aprenentatge.

L'organització de l'activitat formativa de **Movi d'A** es troba en una fase d'expansió i obeeix a:

- La demanda existent al barri, així com a les aptituds i capacitats dels joves.
- La creació d'experiències autoocupacionals.
- La consecució d'una sortida professional immediata.
- El foment de l'autonomia personal,

paral·lelament al desenvolupament professional.

Les relacions institucionals

Les administracions han estat presents des d'un principi en la trajectòria i l'actuació de **Movi d'A**. Els nivells i les formes de presència han estat diversos:

- Assessorament jurídic en la legalització del moviment.
- Potenciació i seguiment dels cursets i tallers que es duen a terme.
- Concessió de subvencions i facilitació de recursos materials.
- Assessorament tècnic en qüestions diverses.

Els recursos econòmics procedents de les administracions constitueixen una part important dels diners ingressats a l'associació. Aquest fet condiciona alguns criteris de funcionament, tot i que no és decisiu a l'hora d'establir els objectius i les línies d'actuació de **Movi d'A**.

Les diferències d'actitud entre les administracions en cada cas i la seva disposició a col·laborar marquen i defineixen el tipus d'ajut. La importància de la col·laboració administrativa no se centra en el fet de concedir uns recursos econòmics, sinó en la voluntat de donar suport a un projecte i a una política concreta de lluita contra l'atur juvenil.

Les relacions amb d'altres entitats

Les relacions amb entitats o col·lectius que tenen com a eix vertebrador de la seva activitat la lluita contra la desocupació s'han produït amb la intenció de:

- Reflexionar sobre una política d'ocupació juvenil eficaç, i d'articular-la.
- Intercanviar experiències que puguin aportar una visió més àmplia d'aquesta problemàtica, i esbrinar quines poden ser en cada cas les solucions més adequades, segons el context geogràfic o sociològic.
- Abordar el tema de la formació de formadors.
- Aconseguir altres vies o formes de finançament.

Per a **Movi d'A**, aquestes formes de finançament altres que les institucionals són o han estat:

- La Coordinadora Juvenil de La Mina, en un primer moment.
- Entitats privades sense ànim de lucre interessades en la problemàtica juvenil (Fundació Serveis de Cultura Popular, Fundació Maria Francisca Roviralta, etc).
- Particulars.

Movi d'A participa, a nivell d'associació vinculada a la problemàtica de l'atur juvenil, al Comitè d'Atur de La

Mina. Aquest Comitè neix a finals de 1988, quan l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs i diversos col·lectius del barri que es movien en aquest àmbit decideixen unir-se. La finalitat del Comitè d'Atur és la definició d'una política d'ocupació pròpia a partir de les necessitats reals de La Mina.

El seu funcionament és més propi d'una federació que d'una associació pròpiament dita, i hi participen entitats que tenen relació amb el món socio-laboral des de qualsevol àmbit (l'Institut de Formació Professional, el Col·lectiu d'Alfabetització, l'Escola d'Oficis, etc). El fet de desmarcar-se de l'Administració local no ha impedit al Comitè d'Atur de La Mina la continuïtat de la seva labor.

La presència als mitjans de comunicació

La presència als mitjans de comunicació que tenen incidència a La Mina ha estat important i beneficiosa per **Movi d'A**.

Amb motiu d'unes primeres experiències, a partir de la publicació d'una revista de difusió exterior i de l'edició d'opuscles i cartells hom s'adona de la dificultat de penetració dels mitjans escrits en el conjunt social del barri.

L'accés als mitjans àudio-visuals suposarà un doble nivell d'incidència:

- La publicitat entre el conjunt de persones que tenen possibilitats de participar a **Movi d'A**.
- La valoració de l'experiència com a instrument vàlid per a lluitar contra l'atur, per part dels propis interessats.
- **Movi d'A** vehicula. (Ràdio La Mina és una experiència-taller sorgida de la Coordinadora Juvenil).
- Les televisions públiques, aprofitant una conjuntura d'especial sensibilitat col·lectiva sobre la problemàtica de La Mina. Es reclama la presència de **Movi d'A** en més d'una ocasió per a participar en debats, reportatges, etc. Aquest interès rau en el fet que **Movi d'A** és l'única entitat del barri que lluita contra l'atur des d'una dinàmica ocupacional.

Aquesta presència es materialitza a:

- Ràdio La Mina, on s'accedeix per difondre l'experiència, les activitats i les ofertes d'ocupació que **Movi**

Avaluació de l'experiència i projectes de futur

EL treball social a La Mina té unes condicions molt pròpies, tant pel que fa a les persones com a les actituds. A La Mina, cal apuntar als aspectes fonamentals, sense pretendre ni esperar resultats immediats o ràpidament tangibles; a la formació de persones, manera de viure, de disposar del propi temps lliure, capacitat d'iniciativa, de formular les pròpies decisions, d'autonomia...

Aquesta dimensió ve plantejada per la mateixa realitat de La Mina, més arran de la marginació que de la pobresa. La manca d'arrels, d'una consciència de comunitat, el caire visceral de les relacions interpersonals... fan que la labor social de creació d'associacionisme s'hagi de plantejar d'una manera molt particular.

El contacte amb la gent, viure a prop seu, treballar al seu costat, sense gaire més mitjans ni recursos que la pròpia aportació com a persona, és l'única metodologia possible, l'única actitud vàlida. La necessitat, sovint la urgència, porta, a manca d'altres recursos a l'abast del treballador social, al contacte directe i sense mediacions amb els joves, amb la gent. Aquesta actitud cal que vagi acompanyada amb un treball de grup, a l'interior del col·lectiu.

Els grans esquemes, els grans plantejaments sovint es tornen poc útils per al treball concret en el barri, tot i que tampoc no seria just ni adequat afirmar que la relació personal és l'únic recurs de què es disposa. El plantejament de projectes de futur i seguiment del procés encetat es duu a terme a partir de l'avaluació de l'experiència, quan ja es porten dos anys de treball social en continuïtat.

L'associacionisme

Aquesta avaluació manifesta que l'associacionisme és una de les assignatu-

res pendents de **Movi d'A**. El **Moviment d'Aturats** ha evolucionat cap a una oficina de serveis que no respon a la idea inicial d'agrupar joves capaços de reflexionar i d'actuar per ells mateixos, de forma col·lectiva, contra la desocupació. Associar-se per lluitar contra l'atur, aquest podria haver estat el lema.

L'associacionisme resta, doncs, com una de les prioritats a aconseguir en el futur, i alhora apareix com un aspecte crític en relació a l'actual dinàmica de treball. Ha de ser, doncs, el principal objectiu i és la pedra de toc a l'hora d'avaluar i de jutjar aquesta experiència de treball social.

La formació

Conjuntament a aquest objectiu fonamental, **Movi d'A** es formula quatre objectius específics en relació als cursos i tallers:

- Presentar unes propostes de formació integral.
- Constituir unes experiències d'autoocupació.
- Fomentar la socialització i integració en el marc laboral.
- Oferir un servei als joves del barri.

Paral·lelament a la potenciació dels cursos i d'un segon nivell d'especialització, cal introduir i potenciar, a través d'aquests, un conjunt de pautes culturals de les quals estan mancats els nois

de La Mina. Aquesta mancança de base cultural limita les possibilitats de desenvolupament personal dels joves i els desvalora socialment.

Movi d'A, doncs, pretén d'oferir unes pautes bàsiques de formació integral a partir de la creació d'hàbits i d'una estructuració de la personalitat, més enllà d'una formació exclusivament ocupacional. Pautes i valors com poden ser la responsabilitat, la consciència de pertànyer a un col·lectiu, l'autonomia d'actuació personal, etc. Aquestes pautes constitueixen per als joves uns recursos fonamentals, i és això que des de **Movi d'A** es vol donar.

La formació dels formadors

Tanmateix, la formació ha d'abastar no sols els joves destinataris de **Movi d'A**, sinó també els seus formadors. Fins a l'actualitat s'ha participat en algunes jornades adreçades a oferir una formació més completa als qui treballen en aquest camp d'acció social, però es reconeix que la formació obtinguda és insuficient i poc aprofundida en relació a les condicions que exigeix el treball de **Movi d'A**. La manca de temps, que sovint ha portat a un estil d'actuació massa immediatista i mancat de flexió i de perspectiva, ha estat una de les principals causes que han fet descuidar una correcta formació dels formadors.

El contacte personal

L'altra gran qüestió respecte al plantejament futur és el contacte personal amb els joves interessats en **Movi d'A** per part dels qui representen l'associació; un aspecte que hom reconeix del tot insuficient. Sovint no s'ha volgut caure a accentuar aquesta relació personal, per por que l'oferta de **Movi d'A** no resultés interessada ni derivés a formes de discriminació fent del col·lectiu un cercle tancat.

Hom reconeix, no obstant aquests re-cels, que aquest mètode personalitzat és tan lícit com qualsevol altre en una associació que treballa en el camp de l'ocupació juvenil.

El seguiment dels joves

El seguiment del conjunt humà que ha passat i passa per **Movi d'A** informant-se, assessorant-se, treballant, col·laborant... és vital no tan sols per obtenir una incidència del moviment entre els joves de La Mina, sinó també per:

- Desenvolupar la consciència de grup o de col·lectiu que lluita per resoldre els problemes que l'afecten en tant que desocupats; és a dir, fomentar l'associacionisme.
- Constituir-se en una força capaç de pressionar, com una entitat juvenil més, per a l'assoliment d'una política juvenil favorable als joves en atur.

- Obtenir un feed-back clarificador que permeti una correcció i un major afinament en els mètodes utilitzats per **Movi d'A**.
- Facilitar una visió que permeti orientar la reflexió i la dinàmica de les assemblees respecte als veritables interessos dels joves i davant de noves situacions en el context ocupacional.
- Concretar les perspectives i els camins a emprendre davant el descens de l'atur que afecta tot l'Estat en general i especialment Catalunya.

Balanç provisional

Movi d'A ha tingut una incidència important en la vida dels joves que han passat per l'associació. No sols com un punt de referència, que hom reconeix important dins el barri, sinó també en la creació i difusió d'unes actituds i unes pautes de comportament: els joves de La Mina han conegut, a través de **Movi d'A**, uns hàbits en relació al món laboral i la seva problemàtica.

Aquest procés, però, no ha aconseguit una incidència directa dels joves de **Movi d'A** en la reformació de l'associació ni en la participació en les activitats que s'hi duen a terme. El seguiment del col·lectiu humà que ha passat per **Movi d'A** ha de recuperar aquestes mancances.

Aquest seguiment ha d'estendre's també a l'àmbit familiar i al temps lliure

dels joves, sense confondre's amb d'altres instàncies educatives que tenen aquest camp com l'eix principal de la seva activitat. Aquest seguiment més complet permetrà en tot cas un acostament als problemes dels joves i, per tant, a les possibles orientacions ocupacionals. Amb tot, cal dir que, ocasionalment, sí que s'han produït contactes amb assistents socials, psicòlegs i educadors de carrer.

L'experiència de **Movi d'A** ha respost a les expectatives despertades en molts nois. Inicialment es volia suplir la inexistència d'un Casal i unir els joves del barri que podrien acollir-s'hi. Però les

necessitats o interessos associatius dels joves que tenen relació amb el **Moviment d'Aturats** no és coincident, i cal respondre a la diversitat de demandes que cada un d'ells formula. Tanmateix, l'originalitat de **Movi d'A** rau en la coincidència entre uns serveis que s'ofereixen als joves en atur i la tasca d'aglutinar aquests joves en un col·lectiu dinàmic capaç, d'alguna manera, de fer que siguin els mateixos joves els qui assumeixin la pròpia problemàtica en una línia personalitzadora i socialitzadora. Això al mateix temps contribueix a millorar la convivència i el desenvolupament humà del barri de La Mina.

ÍNDEX

- **PRESENTACIÓ** 5
- **DOS ANYS FENT CAMÍ** 7
 - Configuració del projecte: creació de canals informatius 8
 - Consolidació del projecte: definició d'una oferta estable 8
 - Del treball voluntari a la contractació 9
- **CONTEX DE L'EXPERIÈNCIA** 11
 - Destinatari 11
 - Promotors 12
 - Concreció sociològica de l'experiència 12
- **OBJECTIUS** 15
 - Els objectius de **Movi d'A** en les seves diferents etapes 16
- **METODOLOGIA DE TREBALL** 19
 - La tasca diària 19
 - El règim d'assemblees 20
 - La formació: cursets i tallers 20
 - Les relacions institucionals 21
 - Les relacions amb d'altres entitats 22
 - La presència en els mitjans de comunicació 22
- **AVALUACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA I PROJECTES DE FUTUR** 25
 - L'associacionisme 25
 - La formació 26
 - La formació dels formadors 26
 - El contacte personal 27
 - El seguiment dels joves 27
 - Balanç provisional 27

TÍTOLS PUBLICATS

1. **TRAJECTE LABOR** és una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social. Un projecte «arriscat, però que té el privilegi de ser una plataforma lliure per a crear educació».
2. **CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ** és una associació d'iniciativa social que actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta decididament, no tant per atendre una demanda genèrica d'atenció social, com per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.

En preparació

Projecte Fustall •

**Equip d'Educació •
Ambiental La Vola**

**Formació d'adults •
a la Perona**

Movi d'A, Moviment d'Aturats del barri de La Mina, de Sant Adrià del Besòs, és una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Però no es vol limitar a ser una entitat de serveis: pretén, a través d'una dinàmica associativa, la integració dels joves no sols al món laboral sinó també a la societat on viuen ●

